

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga

SESTAVA IN ANALIZA LETNEGA POROČILA V
PODJETJU

Mentor:	izr. prof. dr. Franko Milost
Obravnavana organizacija:	Bitermo, d. o. o.
Strokovni sodelavec iz organizacija:	Manica Bizjak, univ. dipl. prav.

KOPER, 2006

ALENKA HVALA

POVZETEK

Podjetje predstavi svoje poslovanje v najrazličnejših poročilih. Eno takih poročil je tudi letno poročilo, ki predstavlja komunikacijsko vez podjetja z javnostjo. Z letnim poročilom se podjetje predstavi vsem, ki z njo sodelujejo, pa tudi tistim, ki nameravajo z njo sodelovati v prihodnosti, zato je priprava in izdaja letnega poročila zelo pomembna. Podjetje mora v letnem poročilu prikazati resnično in pošteno sliko poslovanja. Za izbiro te teme za diplomsko nalogo sem se odločila, ker mislim, da je letno poročilo vsakega podjetja pomemben dejavnik za doseg uspešnega poslovanja. Namen diplomske naloge je temeljit prikaz razkritij oziroma sestavnih delov letnega poročila podjetja. Poudarek je na računovodskem delu poročila. V nalogi je opravljena analiza bilance stanja in izkaza poslovnega izida s pojasnili.

Ključne besede: letno poročilo, bilanca stanja, poslovni izid, finančni izid, dobiček podjetja, kapital podjetja, stroški podjetja, prihodki podjetja, odhodki podjetja

PROLOGO

L'azienda dimostra il suo operato attraverso varie dichiarazioni. Una di queste dichiarazioni è tramite tra l'azienda ed il pubblico. Con la dichiarazione annuale l'azienda si presenta a coloro con i quali collabora, e anche a quelli con i quali collaborerà in futuro, per questo è molto importante compilare la dichiarazione con dati giusti e reali. La scelta dell'argomento è scaturita dall'idea che la gestione e il successo di un'azienda dipende anche dalla sua dichiarazione annuale. L'obbiettivo del diploma è analizzare in profondità tutte le parti che compongono la dichiarazione annuale, con particolare attenzione sulla ragioneria. Nel compito si è fatta un'analisi del bilancio e del risultato d'esercizio con annesse spiegazioni.

Parole chiave: dichiarazione annuale, bilancio, risultato d'esercizio, corso finanziario, utile dell'azienda, capitale dell'azienda, spese dell'azienda, entrate dell'azienda, uscite dell'azienda

UDK 657.31:658(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Letno poročilo v zakonodaji.....	3
2.1	Zakon o gospodarskih družbah	3
2.1.1	Zavezanci za sestavo letnega poročila.....	3
2.1.2	Javna objava letnega poročila.....	4
2.2	Slovenski računovodski standardi	5
2.3	Mednarodni računovodski standardi	6
2.4	Metodološko navodilo	6
2.5	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve	6
3	Letno poročilo	9
3.1	Priprava letnega poročila.....	9
3.2	Vsebina letnega poročila	10
3.3	Sestavine letnega poročila	10
3.3.1	Računovodski del letnega poročila.....	11
3.3.2	Poslovni del letnega poročila.....	11
3.4	Uporabniki informacij v letnem poročilu	12
3.5	Skupinsko (konsolidarno) letno poročilo	13
3.6	Revizorjevo poročilo	13
4	Temeljni računovodski izkazi	15
4.1	Bilanca stanja	15
4.2	Izkaz poslovnega izida	16
4.3	Izkaz finančnega izida	17
4.4	Izkaz gibanja kapitala.....	17
5	Predstavitev podjetja Bitermo, d. o. o.....	19
5.1	Osnovni podatki podjetja	19
5.2	Dejavnost podjetja.....	19
6	Analiza letnega poročila za leto 2005	21
6.1	Poslovni del letnega poročila za leto 2005.....	21
6.2	Podlage za sestavo računovodskih izkazov.....	22
6.3	Računovodske usmeritve.....	22
6.4	Primerjava bilance stanja Bitermo, d. o. o. za leti 2005 in 2004.....	25
6.5	Primerjava izkaza poslovnega izida Bitermo, d. o. o. za leti 2005 in 2004	28
6.6	Izkaz finančnega izida Bitermo, d. o. o. za leti 2005 in 2004	31
6.7	Analiza s kazalniki	33
6.7.1	Temeljni kazalniki stanja financiranja (vlaganja).....	33
6.7.2	Temeljni kazalniki stanja investiranja (naložbenja)	35

6.7.3	Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja	36
6.7.4	Temeljni kazalnik gospodarnosti	38
6.7.5	Temeljni kazalnik dobičkonosnosti	39
6.7.6	Povzetek vseh kazalnikov	40
7	Zaključek	41
	Literatura	45
	Viri	46

TABELE

Tabela 6.1	Bilanca stanja na dan 31. 12. 2005 (v tisoč SIT).....	26
Tabela 6.2	Izkaz poslovnega izida od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005 (v tisoč SIT).....	29
Tabela 6.3	Izkaz finančnega izida (v tisoč SIT)	32
Tabela 6.4	Stopnja lastniškosti financiranja	34
Tabela 6.5	Stopnja dolgoročnosti financiranja	34
Tabela 6.6	Stopnja osnovnosti investiranja	35
Tabela 6.7	Stopnja dolgoročnosti investiranja.....	35
Tabela 6.8	Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	36
Tabela 6.9	Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti	36
Tabela 6.10	Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti.....	37
Tabela 6.11	Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti	38
Tabela 6.12	Koeficient gospodarnosti poslovanja.....	38
Tabela 6.13	Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	39
Tabela 6.14	Povzetek vseh kazalnikov	40

KRAJŠAVE

ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
SRS	Slovenski računovodski standardi
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

1 UVOD

Ko podjetje pripravlja letno poročilo, pripravlja informacije, ki so namenjene posameznikom ali skupinam, ki te informacije iščejo. Interesne skupine, to so delničarji, možni naložbeniki, zaposleni, dajalci dolgoročnih in kratkoročnih posojil, dobavitelji, kupci, država in druga javnost, imajo različne interese v zvezi s podjetjem; lahko jih združimo v več skupin. Podjetja se v zvezi s tem srečujejo s težavami, kako vse te interesne skupine zadovoljiti v enem, to je letnem poročilu. To pomeni, da je dobro nameniti uporabnikom letnih poročil več informacij, kot jih zahtevajo predpisi. Vsem je namreč skupno, da se na podlagi informacij odločijo, ali naj s podjetjem sploh poslujejo, naj obseg poslovanja skrčijo ali morda razširijo (Horvat 2003, 11–12). Nenazadnje se za podjetje in njegovo dejavnost zanima tudi javnost, predvsem v kraju, kjer podjetje posluje. Javnost želi biti seznanjena predvsem z vplivom podjetja na okolje in s sodelovanjem podjetja pri reševanju lokalnih problemov (Igličar in Hočevnar 1997, 14). Zato se podjetju dolgoročno splača, da v letnem poročilu razkrije konkretne in izčrpne informacije o svojem poslovanju ter predstavi svoje načrte tudi za prihodnost.

Diplomska naloga je sestavljena tako iz teoretičnega kot tudi iz praktičnega dela in ima vključno z uvodom sedem poglavij.

V diplomski nalogi sem v drugem poglavju predstavila zakonski okvir za sestavitev letnega poročila v Sloveniji. To je osmo poglavje Zakona o gospodarskih družbah (odslej ZGD) ter Slovenski računovodski standardi (odslej SRS). Opisala sem tudi Mednarodne računovodske standarde ter temeljne naloge Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (odslej AJPEŠ).

V tretjem poglavju predstavljam pripravo letnega poročila, njegovo vsebino, sestavine, ki so razdeljene na računovodski in poslovni del letnega poročila. Navedla sem uporabnike informacij in opisala vlogo revizije v letnem poročilu. V sklopu tretjega poglavja je obravnavano tudi skupinsko (konsolidarno) letno poročilo.

Sledi četrto poglavje, v katerem so opisani temeljni računovodski izkazi – bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz finančnega izida ter izkaz gibanja kapitala.

V petem poglavju so predstavljeni osnovni podatki podjetja Bitermo, d. o. o. ter njegove osnovne dejavnosti.

Šesto poglavje prinaša analizo letnega poročila podjetja. Letno poročilo je razdeljeno na poslovni del, kjer so opisani pomembni poslovni dogodki, ki so nastopili po koncu poslovnega leta 2005, in pričakovani razvoj družbe, ter na računovodski del. V računovodskem delu so opredeljene podlage za sestavo računovodskih izkazov ter opisane računovodske usmeritve. V tem poglavju sta obravnavana temeljna računovodska izkaza, in sicer bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. Za popolnejšo analizo poslovanja podjetja sem v računovodsko analizo vključila tudi kazalnike, ki temeljijo na računovodskih podatkih iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida

podjetja Bitermo, d. o. o. Kazalniki, ki kažejo na boniteto poslovanja podjetja in ki sem jih vključila v analizo, so po SRS obvezni. Zaradi lažjega pregleda je na koncu sestavljena tabela s povzetkom vseh kazalnikov za leti 2004 in 2005.

Diplomsko nalogo zaključujejo sklepne ugotovitve.

2 LETNO POROČILO V ZAKONODAJI

Najmanjši obseg informacij, ki jih mora podjetje razkriti z letnim poročilom, je določen z ZGD in SRS.

2.1 Zakon o gospodarskih družbah

Zakonski okvir za sestavitev letnega poročila v Sloveniji je osmo poglavje prvega dela ZGD. Ureditev vodenja poslovnih knjig in sestavljanje letnega poročila je z novim ZGD precej spremenjen. Na to kaže že dejstvo, da je celotno sedmo poglavje prvega dela s členi od 50 do 71 starega ZGD nadomeščeno z novim sedmim poglavjem s členi od 50 do 66 (Horvat 2003, 87). V času pisanja diplomske naloge sem v Uradnem listu Republike Slovenije zasledila, da je začel veljati nov ZGD. Ureditev vodenja poslovnih knjig in letno poročilo je sedaj urejeno v osmem poglavju prvega dela s členi od 53 do 75.

2.1.1 Zavezanci za sestavo letnega poročila

Določbe osmega poglavja prvega dela ZGD v celoti veljajo:

- za kapitalske družbe,
- za tiste osebne družbe, pri katerih za njihove obveznosti ne odgovarja neomejeno nobena fizična oseba,
- za podjetnika, katerega podjetje ustreza merilom za srednje oziroma velike družbe.

Za razvrščanje družb v mikro, majhne, srednje in velike so po ZGD navedena naslednja merila:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu,
- čisti prihodki od prodaje v zadnjem poslovnem letu,
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta.

Za razvrstitev v posamezen velikostni razred mora družba izpolniti vsaj dve izmed naslednjih meril (pogojev):

- *Mikro družba*
Povprečno število delavcev v poslovnem letu ne sme presegati deset, čisti prihodki od prodaje ne presegajo 2.000.000 evrov, vrednost aktive ne presega 2.000.000 evrov.
- *Majhna družba*
Število delavcev v poslovnem letu ne presega 50, čisti prihodki od prodaje ne presegajo 7.300.000 evrov ter vrednost aktive ne presega 3.650.000 evrov.
- *Srednja družba*

Povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 250, čisti prihodki od prodaje ne presegajo 29.200.000 evrov ter vrednost aktive ne presega 14.600.000 evrov.

– *Velika družba*

Število delavcev v poslovnem letu je nad 250, čisti prihodki od prodaje znašajo več kot 29.200.000 evrov ter vrednost aktive presega 14.600.000 evrov. Vsekakor so to banke, zavarovalnice, borza vrednostnih papirjev in družbe, ki morajo pripraviti konsolidarno letno poročilo.

Letno poročilo velikih in srednjih kapitalskih družb, dvojnih družb in tistih majhnih kapitalskih družb, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, je sestavljeno iz:

- bilance stanja,
- izkaza poslovnega izida,
- izkaza finančnega izida,
- izkaza gibanja kapitala,
- priloge s pojasnili k izkazom in
- poslovnega poročila.

Računovodski izkazi iz prve do četrte alineje in priloga s pojasnili k izkazom kot celota sestavljajo računovodsko poročilo.

Letno poročilo majhnih kapitalskih družb, s katerih vrednostnimi papirji se ne trguje na organiziranem trgu, je sestavljeno vsaj iz:

- bilance stanja,
- izkaza poslovnega izida in
- priloge s pojasnili k izkazom.

Letno poročilo za tiste osebne družbe, pri katerih za njihove obveznosti neomejeno odgovarja vsaj ena fizična oseba, in podjetniki, katerih podjetja ustrezajo merilom majhne družbe, je sestavljeno vsaj iz:

- bilance stanja in
- izkaza poslovnega izida.

2.1.2 Javna objava letnega poročila

Letna poročila velikih in srednjih kapitalskih, družb dvojnih družb in tistih majhnih kapitalskih družb, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, in konsolidarna letna poročila je treba zaradi javne objave skupaj z revizorjevim poročilom predložiti AJ PES v osmih mesecih po koncu poslovnega leta.

Letno poročilo majhnih družb, s katerih vrednostnimi papirji se ne trguje na organiziranem trgu, in letno poročilo podjetnikov je treba zaradi javne objave predložiti AJ PES v treh mesecih po koncu poslovnega leta.

Namen javne objave je zagotoviti javno dostopnost podatkov o premoženjskem položaju in poslovanju družb in podjetnikov. Poleg javne objave letnega poročila pa je treba podatke javno objaviti tako, da so javno dostopni na mestu, kjer ima družba sedež podjetja in kjer je vpisana. Pri nas je to sodni register oziroma registrsko sodišče.

Treba je tudi poudariti, da je predmet javne objave letno poročilo, ki ga je sprejel pristojni organ družbe. Ko je družba zavezana k revidiranju, je predmet javne objave tudi celotno revizorjevo poročilo.

Organizacija, pooblaščenca za obdelovanje in objavljanje podatkov, mora javno objaviti letna poročila in skupinska (konsolidarna) letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom, tako da jih zajame v informatizirani obliki, in sicer na spletnih straneh, ki so namenjene javni objavi letnih poročil vseh družb. Dodatno so letna poročila javno dostopna, tako da organizacija, pooblaščenca za obdelovanje in objavljanje podatkov, izroči kopijo objavljenega letnega poročila.

Tako mora omenjena organizacija vsakomur na njegovo zahtevo izročiti kopijo letnega poročila oziroma skupinskega letnega poročila skupaj z revizorjevim poročilom, seveda po plačilu ustreznega nadomestila (Horvat 2003, 106–107).

2.2 Slovenski računovodski standardi

SRS so obvezna pravila o strokovnem ravnanju na področju računovodenja v Sloveniji. V skladu z zakonom o računovodstvu iz leta 1989 jih oblikuje Slovenski inštitut za revizijo. SRS izhajajo iz kodeksa računovodskih načel, ki je bil prvič prejet leta 1972. SRS v osnovi ne smejo biti v nasprotju z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

SRS so pravila stroke, ki zakonsko določena temeljna pravila in zahteve računovodenja podrobno razčlenjujejo, pojasnjujejo in določajo način njihove uporabe. Nanašajo se predvsem na gospodarske družbe, glede na svoje potrebe pa jih lahko uporabljajo tudi drugi. SRS združujejo domačo računovodsko teorijo z mednarodnimi zahtevami, predvsem z mednarodnimi računovodskimi standardi ter s četrto in sedmo smernico Evropske unije (Vrankar, Hribar, Šribar in Hauptman 2005, 28).

V preteklosti so družbe letne računovodske izkaze pogosto opredeljevale kot poslovno skrivnost in jih niso predstavljale javnosti (Kavčič 1998, 8).

Poročanju je namenjen standard 30 računovodsko informiranje, ki opredeljuje, kdo so uporabniki računovodskih podatkov in informacij, ter pojasnjuje, zakaj jih potrebujejo.

2.3 Mednarodni računovodski standardi

Mednarodni računovodski standardi so namenjeni zблиževanju računovodskih načel, ki jih uporabljajo poslovni sistemi in druge organizacije pri računovodskem poročanju po svetu. Sprejema jih upravni odbor za mednarodne računovodske standarde. Ta organ je bil leta 2001 oblikovan iz Sveta za mednarodne računovodske standarde, ki je bil ustanovljen leta 1973. Njegovo delovanje ureja statut (Melavc in Milost 2003, 16).

2.4 Metodološko navodilo

Metodološko navodilo podrobneje določa (Horvat 2003, 110):

- sestavne dele letnih poročil in druge podatke, ki jih morajo AJPES za javno objavo in za državno statistiko predložiti gospodarske družne in samostojni podjetniki posamezniki,
- roke in način predložitve ter
- sprejetje letnih poročil in drugih podatkov.

2.5 Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve

AJPES je bila ustanovljena leta 2002. Temeljne naloge AJPES so:

- zbiranje, obdelovanje in posredovanje oziroma objavljanje letnih poročil poslovnih subjektov;
- izvajanje statističnih in drugih raziskovanj (o prejemkih in izdatkih pravnih oseb, o izplačanih neto plačah in drugih osebnih prejemkih, o izplačanih bruto plačah in regresu za letni dopust, o plačilih za investicije, o pravnih osebah z dospelimi neporavnanimi obveznostmi in druga raziskovanja), izdelovanje informacij o boniteti poslovanja posameznih poslovnih subjektov iz Slovenije, Hrvaške, Makedonije ter iz Srbije in Črne gore;
- vodenje registrov in evidenc podatkov (Poslovni register Slovenije, Register neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premoženj, Register zavezancev za predložitve letnih poročil ter drugi registri in evidence podatkov),
- izdelovanje informacij o boniteti poslovanja posameznih poslovnih subjektov iz Slovenije, Hrvaške, Makedonije ter iz Srbije in Črne gore ter
- izvajanje večstranskega pobotanja obveznosti in terjatev med poslovnimi subjekti v državi.

Pomembna naloga s področja letnih poročil je javna objava letnih poročil družb in podjetnikov na spletnem portalu AJPES. Z javno objavo letnih poročil je zagotovljeno izvajanje tako primarnega vidika publicitetne smernice Evropske unije (obveznost družb, da objavijo letna poročila v javnih glasilih) kot tudi sekundarnega vidika te

smernice (obveznost države, da tretjim osebam zagotovi dostop do podatkov iz letnih poročil).

Od leta 2003 sodi v področje letnih poročil tudi zbiranje podatkov za statistiko finančnih računov, ki jo vodi Banka Slovenije. Podatki statistike finančnih računov so namenjeni preučevanju finančnih tokov med institucionalnimi sektorji v državi ter med njimi in tujino. V letu 2005 je AJPES postala prekrškovni organ. Začela je voditi in odločati v postopkih o prekrških zoper poslovne subjekte, ki AJPES niso predložili letnih poročil.

3 LETNO POROČILO

Po prenovljenih računovodskih standardih obstajajo štirje računovodski izkazi, s katerimi se družba predstavlja javnosti (Zadravec 2003, 23):

- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz finančnega izida in
- izkaz gibanja kapitala.

Za vse družbe sta obvezna računovodska izkaza bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. Izkaz finančnega izida in izkaz gibanja kapitala sta obvezna le pri velikih in srednjih gospodarskih družbah ter družbah, ki nastopajo na borzi vrednostnih papirjev (Zadravec 2003, 23).

3.1 Priprava letnega poročila

Za pripravo letnega poročila je odgovorno poslovodstvo, ki določi tudi vsebino in obliko dodatnih informacij v letnem poročilu. Podjetje mora pri pripravi letnega poročila upoštevati vse interesne skupine, poleg tega pa so s pripravo letnega poročila povezani veliki stroški, zato mora podjetje letnemu poročilu nameniti veliko časa. Visoki stroški izdelave letnih poročil se navadno ne povrnejo, saj poročila prebere le peščica finančnih strokovnjakov in delničarjev podjetja, tako da se lahko vprašamo, zakaj podjetja sploh izdajajo letna poročila. Odgovor je enostaven – ker morajo. Zakonski predpisi in predpisi borz zahtevajo, da podjetja pripravijo letne računovodske izkaze s pojasnili in s tem prikažejo resnično in pošteno sliko poslovanja. Takšna vsebina poročila zadostuje zakonskim zahtevam. Letna poročila so različna, tako kot so različna podjetja, ki jih izdajajo. Poročilo je ogledalo podjetja, tako da ni nevarnosti, da bi se izgubilo v množici. Večina podjetij v letna poročila ne vključuje samo obveznih informacij, ki jih zahtevajo predpisi in standardi, temveč tudi dodatne informacije, poskrbijo pa tudi za primerno oblikovanje. Ponavadi je to najbolj prestižna in najdražja publikacija, ki vpliva na dolgoročen ugled v javnosti. Vendar je denar zapravljen, če so stroški priprave večji kot koristi od vsebine teh poročil, s katerimi podjetje ne doseže, da poročilo bolje sprejemajo njihovi uporabniki. To pomeni, da so poročila za interesne skupine podjetja velikokrat lepo oblikovana, opremljena s slikami, predstavitevami in v lepem tisku, nimajo pa prave sporočilne vrednosti. Dejstvo pa je, da sta denar, porabljen za oblikovanje, ilustracije, fotografije, izdelovanje in razpošiljanje letnih poročil, ter porabljeni čas izgubljeni, če poročila nihče ne prebere ali ga v najboljšem primeru prebere le nekaj finančnih strokovnjakov (Vezjak 1998, 31–47).

3.2 Vsebina letnega poročila

Letno poročilo mora biti sestavljeno jasno in pregledno. Izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida (Kokotec-Novak, Korošec in Melavc 2002, 273).

Letno poročilo ima opredeljene cilje, ki izhajajo iz temeljnega cilja podjetja, pri čemer moramo v podjetju paziti, da ne določimo prevelikega števila ciljev, ker bi s tem dosegli ravno nasprotno od želenega. Zato mora poslovodstvo razvrstiti komunikacijske cilje po pomembnosti in jih za prikaz v letnem poročilu izbrati omejeno število. Pri tem mora paziti, da glede na izbrane cilje ne vključi preveč informacij, kar se pogosto dogaja. Preveč informacij namreč deluje tako, da poročilo ne prinese nikakršne informacije. Pri tem je treba vedeti, da je informacija podatek, kot ga je spoznal in razumel uporabnik. V spreminjanje podatka v informacijo je vključen tudi uporabnik, ne samo pošiljatelj sporočila. Uporabnik je vključen v razmišljanje in razumevanje, zato ima lahko dano sporočilo za različne ljudi različne namene (Horvat 2000, 57). Informacija je namensko usmerjeno in na nekoga naslovljeno sporočilo, ki slednjemu olajšuje sprejetje odločitve in je posledica predelave nevtralnih podatkov. Računovodstvo se mora osredotočiti na zbiranje pomembnih informacij, koristnih za tistega, ki so mu namenjene (Horvat 2005, 7).

Pri pripravi poročila moramo paziti na razliko med cilji in sporočili. Cilji kažejo potrebe podjetja, sporočila pa so odvisna od potreb uporabnikov informacij v letnem poročilu. Zato moramo vedeti, kdo so interesne skupine in kaj želijo izvedeti, da lahko izberemo sporočila, ki ustrezajo ciljem. Pri tem je treba letno poročilo uskladiti glede na različne interesne skupine. Zato si najprej skiciramo in napišemo standardno poročilo, ki bo obsegalo vse, kar bi hoteli povedati. Nato pa upoštevamo interese različnih interesnih skupin in dodajamo ali odvezujemo informacije, kakor ustreza posamezni skupini (Horvat 2000, 57).

Vsebina letnega poročila je odvisna od velikosti podjetja. Ne glede na to je sestavljena iz dveh delov, in sicer ga sestavljajo:

- poslovno poročilo poslovodstva o poslovanju podjetja ter
- računovodski izkazi z razkritji.

3.3 Sestavine letnega poročila

Letno poročilo je sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida, priloge s pojasnili k izkazu in dodatnih izkazov. Letno poročilo družb, zavezanih k reviziji, pa je sestavljeno tudi iz izkaza finančnega izida, izkaza gibanja kapitala in poslovnega poročila.

3.3.1 Računovodski del letnega poročila

Računovodsko poročilo je sestavni del letnega poročila, ki ga pripravi ravnateljstvo. Obsega letne računovodske izkaze, pojasnila k računovodskim izkazom in različne poučitve računovodskih podatkov (Turk 2000, 247).

Računovodski izkazi in priloge s pojasnili sestavljajo po zakonu letno poročilo. Gre predvsem za računovodsko poročilo, ki pri zunanjem poročanju sestavlja celoto. Vse gospodarske družbe morajo sestaviti bilanco stanja in izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala, izkaz finančnega izida in poslovno poročilo, ki nima računovodske narave, pa sestavljajo le velike in srednje družbe, male družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, ter družbe, ki so vključene v konsolidirane izkaze.

3.3.2 Poslovni del letnega poročila

Poslovno poročilo, ki ni računovodske narave, mora po 70. členu ZGD vsebovati najmanj pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja družbe, poleg tega pa tudi prikazovati:

- pomembne poslovne dogodke, ki so nastopili po koncu poslovnega leta,
- pričakovani razvoj družbe,
- aktivnosti družbe na področju raziskovanja in razvijanja,
- podružnice družbe ter
- aktivnosti podružnic v tujini.

Vsebina poslovnega poročila, kot je opisana v 70. členu ZGD, je popoln prevod vsebine poslovnega poročila iz 46. člena četrte evropske smernice. Podrobnejšega opisa vsebine v več kot nekaj alinejah pa tako v četrti evropski smernici kot v ZGD ni. Tako ostaja odprto vprašanje vsebine poslovnega poročila, ki pravzaprav po eni strani mora imeti obvezna razkritja, ker tako izhaja iz ZGD, po drugi strani pa znotraj teh obveznih sestavin lahko govorimo o prostovoljni izbiri vsebin oziroma o prostovoljnem razkrivanju. Iz tega sledi, da podjetja sama presodijo, kaj pomeni, denimo, pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja družbe, kateri so pomembni poslovni dogodki po koncu poslovnega leta, kako obsežno opisati pričakovani razvoj oziroma načrte družbe, aktivnosti na področju raziskovanja in razvijanja ter aktivnosti podružnic v tujini. Pri tem si lahko pomagamo s SRS, z mednarodnimi računovodskimi standardi ter s tujimi in domačimi izkušnjami.

Oblika poslovnega poročila ni predpisana. Podjetju je v celoti prepuščeno, da ga sestavi po lastni presoji, zato je poročilo neke vrste izkaz poslovodstva. Z njim predstavi svoje delo, svoje uspehe in neuspehe, uspešnost poslovanja in vizijo prihodnosti. Poslovodstvo se pri sestavljanju poslovnih poročil zelo potrudi tudi zaradi

tega, ker je to javna listina, s katero se podjetje izkaže javnosti in zunanjim partnerjem (Turk 1999, 724–725).

3.4 Uporabniki informacij v letnem poročilu

Obstaja več skupin, ki želijo informacije o poslovanju podjetja, vendar se med seboj razlikujejo po svojih osnovnih zahtevah, pričakovanjih in dostopnosti do virov informacij.

Med uporabnike informacij v letnih poročilih štejemo zunanje in notranje uporabnike. Razvrstimo jih lahko v več skupin. Te so (Vezjak 1998, 22–23):

- *Sedanji in možni lastniki.* Zanimajo jih zlasti velikost in ustaljenost deležev iz dobička, dividend in podobnega, politika delitve čistega dobička, dolgoročna donosnost podjetja in kakovost njegovega posloводства.
- *Zaposleni v podjetju.* Za zaposlene so posebno zanimive donosnost poslovanja podjetja ter s tem možnost njihovih zaslužkov in socialnih prejemkov, dolgoročne možnosti zaposlovanja in kakovost posloводства pa tudi skrb podjetja za njihovo zdravstveno varstvo in varstvo pri delu ter skrb za okolje.
- *Dajalci dolgoročnih posojil.* Zlasti jih zanima sposobnost podjetja za odplačevanje posojil in v zvezi s tem njegova dolgoročna donosnost in finančno stanje ter kakovost posloводства.
- *Dajalci kratkoročnih posojil in drugi upniki.* Želijo biti seznanjeni zlasti s sprotno plačilno sposobnostjo podjetja in njegovim finančnim stanjem.
- *Dobavitelji.* Podjetju dajejo dolgoročne blagovne kredite in jih zanimata predvsem njegova dolgoročna donosnost in kakovost posloводства.
- *Kupici.* Zanima jih dolgoročna donosnost podjetja in s tem tudi možnost ohranjanja ustaljenega poslovanja ter finančno stanje in kakovost posloводства.
- *Država.* Seznanjena želi biti zlasti z razmeščenostjo raznih virov, posebej tudi z zaposlenimi v podjetju in z uživanjem posebnih pravic zaradi monopolnega položaja ali narave rente, kar je povezano z uvajanjem dajatev.
- *Javnost.* Javnost, predvsem v kraju, v katerem podjetje posluje, želi vedeti, ali poslovanje podjetja ogroža človekovo zdravje in okolje, in če ga, kako ukrepati, da se ogrožanje omeji ali prepreči, ter kakšne so ekonomske in finančne možnosti podjetja za pomoč pri reševanju krajevnih problemov in problemov v zvezi z zaposlovanjem.

3.5 Skupinsko (konsolidarno) letno poročilo

Sestavljanje skupinskih računovodskih izkazov je bilo v Sloveniji uvedeno leta 1993 s sprejetjem Zakona o gospodarskih družbah in prvih Slovenskih računovodskih standardov (Kolenik in Koželj 2005, 79).

Skupinsko letno poročilo mora biti pripravljeno v enakem obsegu kot letno poročilo za obvladujoče podjetje. ZGD daje temeljni okvir za sestavitev skupinskega letnega poročila, novi SRS pa v primerjavi s starimi podrobno določajo vsebino in način izvedbe uskupinjevanja. Razširjene so med drugim tudi določbe glede razkritij, ki morajo biti del skupinskega letnega poročila, s čimer se bistveno zvišuje informacijska vrednost za uporabnike skupinskih letnih poročil.

Skupinsko letno poročilo po 56. členu ZGD obsega:

- konsolidarno bilanco stanja,
- konsolidarni izkaz poslovnega izida,
- konsolidarni izkaz finančnega izida,
- konsolidarni izkaz gibanja kapitala ter
- priloge h konsolidarnim izkazom.

Skupinsko letno poročilo mora sestaviti družba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je nadrejena družba eni ali več družbam s sedežem v RS ali zunaj nje (podrejenim družbam), če so bodisi nadrejena družba bodisi ena ali več podrejenih družb organizirane kot kapitalske družbe oziroma v drugi istovrstni pravnoorganizacijski obliki po pravu države sedeža družbe. ZGD nalaga SRS, da določijo primere, v katerih nadrejena družba ni dolžna sestaviti skupinskega letnega poročila.

3.6 Revizorjevo poročilo

Letna poročila družb, ki so zavezana reviziji, morajo biti revidirana in morajo vključevati revizorjevo poročilo.

Revizorjevo poročilo vsebuje mnenje revizorja o računovodskih izkazih, ki jih je revidiral. Mnenje oblikuje po pregledu revizijskih dokazov. Revizor lahko v svojem poročilu izrazi mnenje brez pridržka, mnenje s pridržkom in odklonilno mnenje. Revizor lahko v primeru, da nima zadostnih dokazov, zavrne oblikovanje mnenja (Turk 1999, 730).

Poleg računovodskih izkazov mora revizor pregledati tudi druge dele letnega poročila in ugotoviti, ali so v skladu z računovodskimi izkazi, ter to vključiti v svoje mnenje.

4 TEMELJNI RAČUNOVODSKI IZKAZI

Računovodske izkaze kot celoto sestavljajo:

- bilanca stanja,
- izkaz poslovnega izida,
- izkaz finančnega izida,
- izkaz gibanja kapitala in
- razlagalna računovodska pojasnila.

Namen računovodskih izkazov je dajati informacije o finančnem položaju, uspešnosti in spremembah finančnega položaja organizacije, ki so koristne širokemu krogu uporabnikov pri njihovem odločanju (Turk 2001, 703).

4.1 Bilanca stanja

Najpomembnejši temeljni računovodski izkaz je bilanca stanja, ki je tudi najpomembnejša za izračun številnih kazalnikov, predvsem kazalnikov stanja financiranja, investiranja in vodoravnega finančnega ustroja. Bilanca stanja je dvostranski računovodski izkaz, ki prikazuje višino in strukturo sredstev ter obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan. Leva stran bilance stanja se imenuje aktiva, desna pa pasiva. Aktivna stran prikazuje sredstva podjetja, ki jih delimo na stalna sredstva, gibljiva sredstva in aktivne časovne razmejitve. Vsebinsko razporejamo sredstva po načelu naraščajoče likvidnosti. To pomeni, da najprej prikažemo tista, ki so najbolj likvidna – denar. Sredstva bi lahko razporedili tudi po načelu padajoče likvidnosti, to pa pomeni, da v bilanci stanja prikažemo najprej vsa gibljiva sredstva in nato stalna. Obveznosti do virov sredstev prikazuje pasivna stran bilance stanja, ki se deli na kapital, rezervacije, finančne in poslovne obveznosti ter pasivne časovne razmejitve. Obveznosti do virov sredstev so v bilanci stanja razporejene po načelu naraščajoče zapadlosti. Kapital ima najdaljši rok zapadlosti, pravzaprav ga skoraj nima, zato je na pasivni strani bilance stanja prikazan najprej. Vse druge postavke obveznosti do virov sredstev si sledijo po roku zapadlosti, ki se krajša. Pasivno stran bilance stanja lahko prikažemo tudi po načelu padajoče zapadlosti, to pa pomeni, da so kratkoročne obveznosti prikazane najprej, na koncu pa kapital (Igličar in Hočevar 1997, 51–54).

Bilance stanja lahko razvrstimo po različnih sodilih, in sicer (Milost 1996, 72):

- glede na čas, v katerem jih sestavljamo, so bilance stanja lahko predračunske in obračunske;
- glede na uporabnike informacij so lahko bilance stanja notranje ali zunanje; notranje so namenjene zadovoljevanju potreb notranjih uporabnikov, zunanje pa so namenjene zunanjim uporabnikom;

- glede na namen so bilance stanja redne in izredne; redne bilance stanja so začetne in končne ter tiste, ki imajo točno določen datum, izredne pa sestavljajo ob izrednih razmerah, npr. ob ustanovitvi podjetja, ob združitvi, likvidaciji in drugo.

4.2 Izkaz poslovnega izida

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. V izkazu poslovnega izida so po določenem vrstnem redu navedeni vsi prihodki in odhodki obračunskega obdobja, razlika med njimi pa je poslovni izid. Od leta 1993 določajo izkaz poslovnega izida SRS.

Izkaz poslovnega izida je po SRS lahko sestavljen v eni izmed dveh stopenjskih oblik:

- različici I (nemška);
- različici II (angleška).

Obe različici izkaza poslovnega izida imata pri vseh podjetjih ne glede na njihovo velikost osnovno razčlenitev narejeno po zahtevah ZGD, dopolnjeno z nekaterimi dodatnimi postavkami in delno z določnejšimi, uveljavljenimi krajšimi strokovnimi izrazi, uporabljenimi v kontnem načrtu. V različici I se stroški izkazujejo po naravni vrsti, v različici II pa se stroški razvrstijo v funkcionalne skupine. Razlika med tema dvema različicama je torej le v različnem izkazovanju stroškov. SRS dajejo prednost angleški različici, izbira ustrezne različice izkaza poslovnega izida pa je odvisna od posamezne organizacije in njenih mednarodnih stikov – to pa je že upoštevano v sprejemu njenih računovodskih usmeritev. Izbira različice poslovnega izida posredno vpliva tudi na računovodsko izkazovanje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah (Turk 2001, 192–200).

Enako kot pri bilanci stanja razvrstimo tudi bilanco poslovnega izida, in sicer (Milost 1996, 77):

- glede na čas, v katerem jih sestavljamo, so bilance poslovnega izida lahko predračunske ali obračunske;
- glede na uporabnike so notranje za notranje uporabnike informacij in zunanje za zunanje uporabnike informacij;
- glede na namen so redne in izredne; redne so tiste, v katerih je bilančni datum vnaprej določen, izredne pa sestavljamo ob nepredvidenih dogodkih;
- glede na obliko ločimo vzporedne, zaporedne in stopničaste bilance poslovnega izida; pri vzporednem in zaporednem razvrščanju bilančnih

postavk govorimo o bilanci poslovnega izida, pri stopničastem razvrščanju govorimo o izkazu stanja.

4.3 Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida je naslednji temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katere se sestavlja.

Po SRS 26 se izkaz finančnega izida lahko sestavi v eni izmed dveh oblik, od katerih prva ustreza neposredni metodi – različica I, druga pa po posredni metodi – različica II. Ta standard daje prednost različici I, podjetje pa izbere tisto različico, ki bolj ustreza možnostim zagotavljanja podatkov.

Izkaz finančnega izida vsebuje pomembne informacije za odločanje pri poslovanju, financiranju in naložbenju. Na podlagi teh informacij je mogoče ugotoviti razloge za povečanje ali zmanjšanje denarnih sredstev v obračunskem obdobju. Denarna sredstva se lahko povečajo na podlagi poslovanja, novega financiranja (povečanja obveznosti do virov sredstev) ali raznaložbenja (zmanjšanja nedenarnih sredstev), zmanjšajo pa zaradi poslovanja, naložbenja (povečanje nedenarnih sredstev) ali definciranja (zmanjšanja obveznosti do virov sredstev).

4.4 Izkaz gibanja kapitala

Zadnji temeljni računovodski izkaz je izkaz gibanja kapitala. Lahko je sestavljen tako, da prikazuje:

- spremembe vseh sestavin kapitala, zajetih v bilanci stanja, bodisi v skupinah bodisi posamično, ali
- spremembe tistih sestavin kapitala, ki predstavljajo oblikovanje celotnih pripoznanih dobičkov in izgub v obdobju.

Izkaz gibanja kapitala ima obliko:

- ločenih razpredelnic sprememb za vsako sestavino kapitala ali
- sestavljene razpredelnice sprememb vseh sestavin kapitala.

SRS 27 predlaga kot izhodiščno rešitev drugo obliko.

V izkazu gibanja kapitala v obliki ločenih razpredelnic se zaradi primerjave prikazujejo uresničeni podatki v obravnavanem obračunskem obdobju in uresničeni podatki v enakem prejšnjem obračunskem obdobju. V izkazu gibanja kapitala v obliki sestavljene razpredelnice se takšne primerjave praviloma prenesejo med pojasnila.

5 PREDSTAVITEV PODJETJA BITERMO, D. O. O.

5.1 Osnovni podatki podjetja

Firma:	Bitermo, podjetje za inženirske storitve, d. o. o.
Skrajšana firma:	Bitermo, d. o. o.
Org. oblika:	družba z omejeno odgovornostjo
Sedež:	6320 Portorož, Liminjanska cesta 115, Lucija
Direktor:	Franc Bizjak, univ.dipl.inž.str.
Zaposleni:	13

Podjetje Bitermo, d. o. o., ki ga zastopa direktor Franc Bizjak, univ. dipl. inž. str., je bilo ustanovljeno v letu 1989, vpisano v sodni register Temeljnega sodišča v Kopru pod št. registrskega vložka 1-685-00. Družba je v celoti v zasebni lasti Franca in Manice Bizjak.

5.2 Dejavnost podjetja

Dejavnosti podjetja so predvsem:

- *Izvajanje inženirskih storitev na področju gradnje objektov.* Kompletna ponudba gradbenih, obrtniških in instalacijskih del, projektiranje in sorodne tehnične storitve, raziskovalno-razvojne storitve za ustvarjanje novih in izboljšanje obstoječih naprav na področju instalacij vodovoda, centralnega ogrevanja, prezračevanja in klimatizacije prostorov v gradbenih objektih – novogradnje ali prenove obstoječih objektov.
- *Izvajanje gradbenih, obrtniških in instalacijskih del.* Predvsem na področju inštalaterskih storitev, po možnosti v obliki inženiring poslov ali tudi kot podizvajalci storitev v okviru dejavnosti, navedenih v registraciji podjetja.
- *Projektiranje, svetovanje in nadzor.* Nadzor nad izvedbo, stalno in dosledno iskanje izboljšav in alternativnih tehničnih rešitev za uporabo okolju manj škodljivih in nenazadnje tudi cenejših virov energije.
- *Izvajanje del na instalacijah in notranji opremi super jaht.*

Organiziranost je prilagojena dejavnostim, predvsem pa zahtevam in pričakovanjem odjemalcev. Celotno obdobje dosedanjega poslovanja in dela je bilo za podjetje izjemnega pomena, saj je s svojim dobrim delom in korektnim odnosom do kupcev, dobaviteljev in kooperantov pridobilo visoke reference za nadaljnje uspešno poslovanje. Slednje podjetju v največji meri omogoča poslovanje z dobavitelji in kooperanti na dogovorjenih in načrtovanih osnovah. Pri izvedbi projektov sta izjemno pomembna krog kooperantov ter mreža preverjenih zunanjih dobaviteljev materialov,

opreme ter strokovna usposobljenost podizvajalcev – kooperantov, s katerimi podjetje Bitermo, d. o. o. po potrebi sodeluje.

Osnovno vodilo družbe je kakovostno in uspešno izvajanje storitev na področju graditve objektov in uspešna izvedba pogodbenih del. Zahteve in pričakovanja njihovih naročnikov (odjemalcev) so osnova za dolgoročno sodelovanje in pogoj za uspešno poslovanje in razvoj družbe. Pri projektiranju in izvajanju del posvečajo posebno pozornost iskanju optimalnih, okolju prijaznih in ekološko manj oporečnih rešitev. Za uresničitev ciljev je družba uspešno uvedla sistem vodenja kakovosti, ki je usklajen z zahtevami mednarodnega standarda ISO 9001.

Družba je v letu 2002 pričela z realizacijo investicije v nov poslovni prostor, ki je omogočil boljše počutje zaposlenih in odjemalcev, predvsem pa boljše pogoje za zagotavljanje kakovostnih storitev. V podporo temu zagotavlja vsakoletna izpopolnjevanja zaposlenih, obiske strokovnih sejmov ter nenehno vlaganje v novo programsko in strojno opremo.

6 ANALIZA LETNEGA POROČILA ZA LETO 2005

6.1 Poslovni del letnega poročila za leto 2005

Poslovanje družbe je v letu 2005 potekalo v znamenju izvedbe večjega števila srednjih projektov ter v nadaljevanju priprave na izvedbo lastnih projektov.

Štiri poslovne usmeritve družbe ostajajo enake:

- izvajanje inženiringa – gradbeno-obrtniških in instalcijskih del,
- izvajanje strojnih instalacij,
- izvajanje lastnih nepremičninskih projektov ter
- izvajanje del na instalacijah in notranji opremi super jaht ter velikih potniških ladij za križarjenje.

Na področju kompletnega inženiringa so bili v letu 2005 izvedeni številni projekti. Med njimi velja omeniti naslednje:

- prenova centrale kuhinje hotela St. Bernardin,
- izgradnja letne terase hotela St. Bernardin,
- izgradnja pisarniškega prizidka Unifruit Sežana,
- rekonstrukcija in obnova trgovskega centra »Tuš« Ilirska Bistrica,
- obnova aparthotela »Klass« v Kranjski gori.

Ob koncu leta 2005 je Bitermo, d. o. o. začel s prenovo Term Portorož in z ureditvijo Mesečeve restavracije v hotelu Histrion v Bernardinu, vendar sta to projekta, ki bosta prikazana v poslovnem letu 2006. Neugodni poslovni pogoji in nizke cene so na področju strojnih instalacij še vedno prisotni. Bitermo, d. o. o. se je na tem trgu obdržal s solidnim pozitivnim rezultatom, v zadnjem času se usmerja v izvedbo strojnih instalacij za lastne inženiring projekte.

Na področju izvajanja inštalacijskih del je bilo poslovno leto zadovoljivo. Podjetje je zaključilo izvajanje strojnih instalacij pri gradnji stanovanj na objektu PSO Šalara v Kopru in na vrsti manjših objektov, vendar za prvo polovico leta 2006 niso pridobili večjega naročila za izvedbo strojnih instalacij.

Na področju lastnih nepremičninskih projektov se v letu 2005 ni zgodilo veliko. V pripravi je nov prostorsko-ureditveni plan za:

- objekt Restavracija Lucija v Portorožu in
- zemljišče v Rogaški Slatini s površino 20.000 kvadratnih metrov.

Na programu izvedbe opremljanja super jaht je prišlo po uspešnem zaključku projekta Sarha do zastoja zaradi težav Ladjedelnice Izola. V začetku leta 2006 so v podjetju pripravili dve ponudbi za največjo nemško ladjedelnico in trenutno so v fazi

pogajanj za opremljanje posameznih prostorov večjih čarterskih ladij. Podjetje je v letu 2005 poslovalo z dobrimi poslovnimi rezultati. Kljub zmanjšanju prihodkov iz poslovanja je povečalo dobiček iz poslovanja in s tem doseglo dober donos na kapital.

Bitermo, d. o. o. si je v letu 2005 uspešno utrjeval sloves zanesljivega in uspešnega partnerja na vseh področjih, kjer deluje. S takim delovanjem bodo nadaljevali tudi v prihodnje ter skušali ohranjati pozicijo uspešnega in perspektivnega podjetja.

6.2 Podlage za sestavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi so sestavljeni v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah. Podatki v računovodskih izkazih temeljijo na knjigovodskih listinah in poslovnih knjigah, vodenih v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Pri pripravi so upoštevane temeljne računovodske predpostavke: časovna neomejenost poslovanja, dosledna stanovitnost in nastanek poslovnega dogodka. Pri računovodskih usmeritvah so upoštevana osnovna računovodska načela: previdnost, prednost vsebine pred obliko in pomembnost. Postavke v tuji valuti se preračunavajo po srednjem tečaju Banke Slovenije.

6.3 Računovodske usmeritve

Neopredmetena dolgoročna sredstva

Za neopredmetena dolgoročna sredstva se v poslovnih knjigah izkazujejo posebej njihove nabavne vrednosti in posebej popravek vrednosti kot kumulativni odpisi, ki so posledica amortiziranja. V bilanco stanja se vpisujejo zgolj po neodpisani vrednosti, ki je razlika med nabavno vrednostjo in popravkom.

Za pripoznanje posameznega sredstva kot neopredmetenega dolgoročnega sredstva morata biti izpolnjena dva pogoja:

- verjetnost, da bodo z njimi povezane prihodnje gospodarske koristi pritekale v družbo, in
- možnost, da se njegova nabavna vrednost zanesljivo izmeri.

Opredmetena osnovna sredstva

Za opredmetena osnovna sredstva so v poslovnih knjigah izkazane posebej nabavne vrednosti in posebej popravki vrednosti, pri čemer popravek vrednosti predstavlja njihov kumulativni odpis kot posledico amortiziranja. V bilanci stanja so izkazana po neodpisani vrednosti, ki predstavlja razliko med nabavno in odpisano vrednostjo. V dejansko nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva so zajeti njegova nakupna cena in vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi

za nameravano uporabo. Kasneje nastali stroški, ki so povezani z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če le povečujejo bodoče koristi v primerjavi s prej ocenjenimi. Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti in se pojavi zaradi njihove okrepitve oziroma njihove oslabitve.

Amortizacija

Amortizacija je obračunana od izvirne nabavne vrednosti amortizljivih sredstev, zmanjšana za ocenjeno preostalo vrednost. Osnovna sredstva se amortizirajo posamično. Uporablja se enakomerni časovni obračun amortiziranja. Obračunana je po stopnjah, ki so določene za posamezno osnovno sredstvo in se med obračunskim letom niso spremenile. Uporabljene amortizacijske stopnje so podane v pojasnilu k opredmetenim osnovnim sredstvom.

Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe vseh vrst se v začetku izkazujejo po nabavni vrednosti, ki ji ustrezajo naložena denarna sredstva ali drugačna sredstva. Dolgoročne finančne naložbe v obliki dolgoročnih finančnih posojil se lahko povečujejo za pripisane obresti, zmanjšujejo pa se za unovčene zneske in tudi za zneske, ki prehajajo v okvir kratkoročnih finančnih naložb, ker zapadejo v plačilo v letu dni ali prej. Zaradi oslabitve se prevrednotijo, če je njihova izmerjena odplačana vrednost na podlagi veljavne obrestne mere manjša od njihove knjigovodske vrednosti. Dolgoročne finančne naložbe v vrednostne papirje se zaradi okrepitve lahko prevrednotijo, če njihova dokazana poštena vrednost presega njihovo knjigovodsko vrednost z upoštevanjem stroškov posla pri prodaji ali drugi odtujitvi. Povečanje knjigovodske vrednosti dolgoročnih finančnih naložb do njihove poštene vrednosti predstavlja prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami. V primeru, ko je dokazana poštena vrednost dolgoročnih finančnih naložb manjša od njihove knjigovodske vrednosti, je treba dolgoročne finančne naložbe prevrednotiti zaradi oslabitve. Za vrednost oslabitve je treba zmanjšati prevrednotevalni popravek dolgoročne finančne naložbe; če ga ni ali je že izrabljen, je razlika prevrednotevalni finančni odhodek v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami.

Zaloge

Količinska enota zaloge materiala se izvirno vrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo kupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Kupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Količinska enota nedokončane proizvodnje se izvirno vrednoti po proizvodjalnih stroških. S proizvodjalnimi stroški so mišljeni neposredni

stroški materiala, neposredni stroški dela, neposredni stroški storitev, neposredni stroški amortizacije in splošni proizvodjalni stroški. Zaloge materiala vodimo po LIFO metodi.

Terjatve

Terjatve se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo tudi plačane. Terjatve, za katere obstaja domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, je treba izkazati kot dvomljive, če pa se je zaradi njih začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve. Popravke vrednosti terjatev podjetje določi glede na stanje terjatev, stanje in verjetnost poplačil, in sicer tako, da neposredno določi zneske, za katere je treba zmanjšati njihovo vrednost na ločenem kontu, posledica pa so prevrednotovalnimi poslovni odhodki v zvezi s terjatvami.

Denarna sredstva

Denar so gotovina, knjižni denar in denar na poti. Gotovina je denar v blagajni, knjižni denar so dobroimetja na računih pri bankah in drugih denarnih institucijah in se razčlenjuje na takoj razpoložljiva denarna sredstva in na denarna sredstva, vezana na odpoklic. Posebej se izkazujejo denarna sredstva v domači in tuji valuti v blagajni ter na lastnih računih na bankah in v drugih finančnih institucijah. Denarna sredstva se ob začetnem pripoznanju izkaže v znesku, ki izhaja iz ustrezne listine, po preveritvi, da ima takšno naravo. V tuji valuti izraženo denarno sredstvo se prevede v domačo valuto po menjalnem tečaju na dan prejema. Knjigovodska vrednost denarnega sredstva je enaka njegovi začetni nominalni vrednosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju.

Kapital

Celotni kapital podjetja je lastniško financiranje podjetja. Celotni kapital se razčlenjuje na osnovni kapital, kapitalske rezerve (vplačila nad nominalnimi zneski delnic oziroma deležev), rezerve iz dobička, preneseni čisti poslovni izid, čisti poslovni izid poslovnega leta in prevrednotevalni popravki kapitala. Prevrednotenje kapitala je sprememba njegove knjigovodske vrednosti. Opravi se na koncu poslovnega leta ali med njim. Pojavi se kot splošno prevrednotenje kapitala ali kot posebno prevrednotenje kapitala. Splošno prevrednotenje kapitala se opravi zaradi spremembe kupne moči domače denarne enote z namenom ohraniti realno vrednost. Vsem sestavinam kapitala se ob koncu leta dodajo zneski, ki ustrezajo spremembi kupne moči domače valute, če se v prejšnjem koledarskem letu tečaj evra do tolarja poveča za več kot 5,5 %. Podjetje v letu 2005 ni opravilo prevrednotenja kapitala.

Obveznosti

Dolgoročne obveznosti se izkazujejo kot dolgoročne finančne obveznosti in dolgoročne poslovne obveznosti. Knjigovodska vrednost dolgoročnih obveznosti je enaka njihovi izvorni vrednosti, zmanjšani za odplačilo glavnice in prenose med kratkoročne obveznosti, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju. Pri kratkoročnih obveznostih se ločeno izkazujejo kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne poslovne obveznosti. Kratkoročne finančne obveznosti so dobljena posojila. Kratkoročne poslovne obveznosti so dobljeni predujmi in varščine od kupcev, obveznosti do dobaviteljev doma in v tujini, obveznosti za nezaračunano blago in storitve, obveznosti do delavcev, obveznosti do državnih institucij in druge obveznosti.

Prihodki in odhodki

Prihodke od prodaje sestavljajo prodajne vrednosti prodanih proizvodov oziroma opravljenih storitev v obračunskem obdobju. Prevrednotovalni poslovni prihodki se pojavljajo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev, ko se povečanje njihove knjigovodske vrednosti zaradi predhodne okrepitve ne zadržuje več v prevrednotovalnem popravku kapitala. Davek na dodano vrednost se šteje kot odtegnjena obveznost. Prihodki iz storitev se pripoznajo, ko je storitev opravljena delno ali v celoti. Merijo se po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo njihove dokončanosti, navedenih v računu ali drugi listini. Za priznavanje prihodkov od opravljenih storitev podjetje uporablja metodo izpolnjenosti pogodbe v primerih, ko posamezni projekti trajajo več kot leto dni in je v pogodbah dogovorjena dinamika začasnih situacij. Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami in tudi v zvezi s terjatvami v obliki obračunanih obresti in kot prevrednotevalni finančni prihodki. Finančni prihodki se priznavajo samo, kadar ne obstaja dvom glede njihove velikosti in poplačljivosti. Za obresti se prihodki priznavajo v zneskih, ki se nanašajo na pretečeno obdobje. Poslovne odhodke predstavljajo vsi stroški, nastali v poslovnem letu, evidentirani po naravnih vrstah, kot so stroški materiala, stroški storitev, popravek obratnih sredstev, amortizacija. Prevrednotevalni poslovni odhodki se pojavljajo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev in obratnih sredstev zaradi njihove oslabitve, če zmanjšanje njihove vrednosti ni krito s posebnim prevrednotevalnim popravkom kapitala. Finančni odhodki so odhodki za financiranje in odhodki za naložbenje. Med odhodki za financiranje so zajete vse obračunane realne obresti.

6.4 Primerjava bilance stanja Bitermo, d. o. o. za leti 2005 in 2004

Primerjava bilance stanja podjetja Bitermo, d. o. o. je prikazana v tabeli 6.1.

Tabela 6.1 Bilanca stanja na dan 31. 12. 2005 (v tisoč SIT)

Bilanca stanja na dan 31.12.2005	2005		2004		Indeks 2005/2004
	v %		v %		
SREDSTVA	1.770.906	100	1.463.586	100	120,9
A. STALNA SREDSTVA	698.034	39,4	735.700	50,3	94,9
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	847	0,1	1.063	0,1	79,7
II. Opredmetena osnovna sredstva	462.821	66,3	500.271	68,0	92,5
III. Dolgoročne finančne naložbe	234.366	33,5	234.366	31,9	100,0
B. GIBLJIVA SREDSTVA	1.071.877	60,5	721.324	49,3	148,6
I. Zaloge	532.799	49,7	559.644	77,6	95,2
II. Poslovne terjatve	334.460	62,8	143.699	19,9	232,8
III. Kratkoročne finančne naložbe	93.227	8,7	300	0,02	31.075,7
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	111.391	10,4	17.681	2,5	630,0
C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	995	0,1	6.562	0,4	15,2
IZVENBILANČNA EVIDENCA	1.002.377		1.000.313		100,2
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.770.906	100	1.463.586	100	121
A. KAPITAL	577.572	32,6	458.883	31,4	125,9
I. Vpoklicani kapital	235.500	40,8	235.500	51,3	100,0
II. Kapitalske rezerve	0	0,0	0	0,0	
III. Rezerve iz dobička	216.242	37,4	210.309	45,8	102,8
IV. Preneseni čisti poslovni izid	0	0,0	0	0,0	
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta	112.756	19,5	0	0,0	
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala	13.074	2,3	13.074	2,8	100,0
B. REZERVACIJE	0	0,0	0	0,0	
C. FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI	774.119	43,7	1.004.367	68,6	77,1
a) Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	268.328	34,7	311.426	31,0	86,2
b) Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	505.791	65,3	692.941	69,0	73,0
Č. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	419.215	23,7	336	0,02	124.766,4
IZVENBILANČNA EVIDENCA	1.002.377		1.000.313		100,2

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Iz analize bilance stanja podjetja Bitermo, d. o. o. je razvidno, da so se celotna sredstva podjetja Bitermo, d. o. o., ki jih sestavljajo stalna in gibljiva sredstva, v tekočem glede na preteklo leto povečala za 20,9 %, pri čemer so se stalna sredstva zmanjšala za 5 %, gibljiva sredstva pa so se povečala za 48,6 %.

Obveznosti do virov sredstev so se v letu 2005 povečale za 21 %.

Stalna sredstva

Iz tabele 6.1 je mogoče razbrati, da predstavljajo največji delež med stalnimi sredstvi opredmetena osnovna sredstva in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 7,5 %, in sicer za 37.450 tisoč tolarjev. Med sredstvi prevladujejo

vrednosti poslovnih zgradb s stavbnimi zemljišči. Podjetje Bitermo, d. o. o. je dokončalo zunanjo ureditev na poslovni zgradbi, kjer ima podjetje sedež, in pridobilo dva manjša poslovna prostora v skupni vrednosti 33.308 tisoč tolarjev. Odprodana sta bila dva poslovna prostora v Tenis centru v Luciji, ki jih je podjetje oddajalo v dolgoročni najem, v vrednosti 41.926 tisoč tolarjev.

Med neopredmetnimi osnovnimi sredstvi podjetje izkazuje računalniške programe v višini 847 tisoč tolarjev. Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev je v letu 2005 znašala 216 tisoč tolarjev in se je amortizirala po 20 % amortizacijski stopnji.

Dolgoročne finančne naložbe v kapital v skupnem znesku 234.366 tisoč tolarjev se v primerjavi s preteklim letom niso spremenile. Pretežni del predstavlja odkupljeni lastni delež, preostali del pa so nakupljene delnice Mure, d. d. in deleži v TPC Livade, d. o. o.

Gibljiva sredstva

V obeh proučevanih obdobjih so v podjetju Bitermo, d. o. o. med gibljivimi sredstvi prevladovale zaloge. V letu 2004 so bile zaloge v gibljivih sredstvih prisotne z deležem 77,6 % in v tekočem letu z deležem 49,7 %. Podjetje izkazuje zaloge materiala in nedokončane proizvodnje. Nedokončana proizvodnja se pojavlja v gradbeništvu predvsem pri gradnji objektov, kjer ni v pogodbah z investitorjem predvidena izdaja začasnih situacij (pri gradnji na »ključ«) in pri gradnji objektov za neznanega kupca, kar pomeni gradnjo za trg. Zaloga nedokončane proizvodnje se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 23.001 tisoč tolarjev. Zmanjšanje gre predvsem na račun dokončanja dveh poslovnih prostorov v Tenis centru Lucija in nekaj zaključenih manjših projektov.

V strukturi kratkoročnih poslovnih terjatev predstavljajo največji delež terjatve do kupcev. Kratkoročne poslovne terjatve so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 132,8%. Povečanje gre tudi na račun terjatev do kupcev v tujini, ki jih podjetje v preteklem letu ni izkazovalo.

Kratkoročne finančne naložbe so se v primerjavi s preteklim letom zelo povečale. Povečanje gre predvsem na račun danih posojil podjetjem, s katerimi Bitermo, d. o. o. poslovno sodeluje.

Denarna sredstva so v bilanci stanja prikazana kot denarna sredstva na transakcijskih računih pri bankah in deponirana sredstva na odpoklic. V letu 2005 podjetje izkazuje bistveno večji znesek v primerjavi s preteklim letom. Povečanje gre na račun ob koncu leta deponiranih sredstev.

Obveznosti do virov sredstev

Iz tabele 6.1 je mogoče razbrati, da je bil v letu 2004 celotni kapital prisoten z deležem 31,4 % in v tekočem letu z deležem 32,6 % v celotnih obveznostih do virov sredstev.

Celotni kapital podjetja predstavlja lastniško financiranje podjetja in obveznosti podjetja do lastnikov. Osnovni kapital v višini 235.500 tisoč tolarjev je izkazan v znesku, ki je registriran na sodišču in se v primerjavi s preteklim letom ni spremenil.

Rezerve iz dobička so se povečale za 2,8 %. Povečanje gre na račun zakonskih rezerv. Prevednotovalni popravek kapitala znaša 13.074 tisoč tolarjev in se v primerjavi s preteklim letom ni spremenil.

Iz tabele 6.1 je razvidno, da so finančne in poslovne obveznosti v obeh obdobjih prevladujoča oblika obveznosti do virov sredstev, in to v preteklem z 68,6 % deležem in v tekočem letu s 43,7 % deležem od celotnih obveznosti do virov sredstev.

Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 13,8 %, in sicer na račun odplačanih dolgoročnih kreditov in predčasno odplačanega finančnega najema.

Podjetje izkazuje za 505.791 tisoč tolarjev kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznosti, ki so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 27 %. Podjetje je ob koncu leta od investitorja dobilo večje plačilo začasne situacije in je zato vrnilo vsa kratkoročna posojila, s katerimi je med letom financiralo obratna sredstva.

6.5 Primerjava izkaza poslovnega izida Bitermo, d. o. o. za leti 2005 in 2004

Izkaz poslovnega izida podjetja Bitermo, d. o. o. od 1. januarja 2005 do 31. decembra 2005 je prikazan v tabeli 6.2.

Tabela 6.2 Izkaz poslovnega izida od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005 (v tisoč SIT)

Izkaz poslovnega izida	2005	2004	Indeks 2005/2004
1. Čisti prihodki od prodaje	1.736.040	2.892.410	60,0
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-23.000	-424.573	5,4
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	33.308	65.120	51,1
4. Drugi poslovni prihodki	6.649	34.726	19,1
5. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	30.377	0	
6. Stroški blaga, materiala in storitev	1.417.357	2.339.515	60,6
a) Stroški -porabljenega materiala	301.727	516.429	58,4
b) Stroški storitev	1.115.630	1.823.086	61,2
7. Stroški dela	76.954	65.895	116,8
8. Odpisi vrednosti	36.068	33.475	107,7
a) Amortiz. in prevrednot. poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	35.204	32.186	109,4
b) Prevrednotevalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	864	1.289	67,0
9. Drugi poslovni odhodki	9.577	10.974	87,3
Dobiček iz poslovanja	182.664	117.824	155,0
10. Finančni prihodki iz deležev	0	0	
11. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev	0	0	
12. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev	6.050	3.459	174,9
13. Finančni odhodki za odpise dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb	0	16.489	
14. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	34.905	55.648	62,7
15. Davek iz dobička iz rednega delovanja	36.937	17.238	214,3
16. ČISTI POSLOVNI IZID IZ REDNEGA DELOVANJA	116.872	31.908	3663
17. Izredni prihodki	2.596	37.459	6,9
18. Izredni odhodki	778	323	240,9
a) Izredni odhodki brez prevrednotevalnega popravka kapitala	778	323	240,9
b) Izredni odhodki za Prevrednotevalni popravek kapitala	0	0	
19. POSLOVNI IZID ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA	1.818	37.136	4,9
20. Davek iz dobička	36.937	17.238	214,3
21. Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	0	0	
22. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	118.690	69.044	171,9

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Iz tabele 6.2 je razvidno, da so se čisti prihodki od prodaje v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 40 %. Zmanjšanje gre na račun kratkoročnih odloženih prihodkov in vrednostno manjših projektov.

V postavki sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje izkazujejo 23.000 tisoč tolarjev izločenih stroškov in so se v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšali za 94,4 %. Izločeni stroški se nanašajo na nedokončane projekte.

V tekočem letu se je znižal tudi delež usredstvenih lastnih proizvodov in storitev, zmanjšal se je za 48,9 %. V letu 2005 podjetje izkazuje prihodke iz usredstvenih lastnih

proizvodov in storitev v višini 33.3008 tisoč tolarjev. Nanašajo se na zunanjo ureditev poslovnega prostora v Luciji in dveh manjših poslovnih prostorov v Tenis centru v Luciji.

Prevrednotovalnih prihodkov izkazuje podjetje za znesek 6.649 tisoč tolarjev. Doseženi so bili kot pozitivna razlika pri prodaji osnovnih sredstev (razlika med knjigovodsko vrednostjo in tržno ceno).

V postavki nabavna vrednost prodanega blaga in materiala je opaziti vidno spremembo. Podjetje je v letu 2005 pričelo z opravljanjem trgovinske dejavnosti na področju materialov in s tem doseglo 12.992 tisoč tolarjev razlike v ceni.

Stroški materiala so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 41,6 %. Stroški storitev, to so dela kooperantov na posameznih projektih in ostale storitve (bančne storitve, zavarovalnine itd.), so se v primerjavi s preteklim letom prav tako zmanjšali, in sicer za 38,8 %. Podatki kažejo, da so se stroški materiala in storitev znižali sorazmerno z znižanjem prihodkov.

Stroški dela so se v tekočem letu povečali za 16,8 %, in to na račun povečanega števila zaposlenih in povečanja osebnih dohodkov iz naslova stimulacij.

Odpis vrednosti zajema stroške amortizacije in pravednotovalne poslovne odhodke. Stroški amortizacije so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 9,4 %, pravednotevalni poslovni odhodki obratnih sredstev pa so manjši za 33 %.

V postavki drugi poslovni odhodki podjetje izkazuje za 9.577 tisoč tolarjev stroške obresti po dveh leasing pogodbah, štipendije, vse stroške strokovnega izobraževanja, povezane z dejavnostjo, komunalne takse, stroške razpisne dokumentacije in izplačane donacije. V primerjavi s preteklim letom so se ti stroški znižali za 12,7 %.

Dobiček iz poslovanja se je v primerjavi s preteklim letom kljub manjšim prihodkom povečal za 55 %. Razlogi za povečanje dobička so predvsem v izvajanju zaključne faze gradnje kongresnega centra Bernardin v letu 2004, kjer je podjetje izvajalo le inženirske storitve. V tem delu so ustvarili le minimalen dobiček iz poslovanja v preteklem letu, saj so kooperanti sami nabavljali in vgrajevali opremo po izbiri investitorja.

Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 37,3 % oziroma za 20.743 tisoč tolarjev. Zmanjšanje gre na račun nižjih obrestnih mer za najete kredite pri poslovnih bankah in manjšega črpanja okvirnih kreditov med letom.

Izrednih prihodkov letu 2005 podjetje izkazuje v vrednosti 2.596 tisoč tolarjev in so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšali za 93,1 %. V letu 2005 podjetje ni izterjalo terjatev, ki jih izkazuje na popravkih vrednosti.

Izredni odhodki, ki zajemajo denarne kazni in druge neobičajne postavke, so se v tekočem letu povečali za 140,9 %.

Davek iz dobička se je v primerjavi z letom 2004 povečal za 114,3 %.

Čisti poslovni izid za leto 2005 znaša 118.690 tisoč tolarjev in se je v primerjavi z letom 2004 povečal za 71,9 %. Povečanje gre na račun manjših stroškov materiala in storitev ter manjših odhodkov iz financiranja.

6.6 Izkaz finančnega izida Bitermo, d. o. o. za leti 2005 in 2004

Izkaz finančnega izida podjetja Bitermo, d. o. o. je sestavljen po posredni metodi, torej po drugi različici SRS 26 in je prikazan v tabeli 6.3.

Tabela 6.3 Izkaz finančnega izida (v tisoč SIT)

A. FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU	2005	2004
a) Pritoki pri poslovanju	1.560.083	2.922.597
Poslovni prihodki	1.742.689	2.567.683
Izredni prihodki, ki se nanašajo na poslovanje	2.596	37.459
Začetne manj končne poslovne terjatve	-190.769	242.745
Začetne manj končne aktivne kratkoročne časovne razmejitve	5.567	74.710
b) Odtoki pri poslovanju	-673.391	2.943.143
Poslovni odhodki brez amortizacije in dolgoročnih rezervacij	1.524.059	2.417.673
Izredni odhodki, ki se nanašajo na poslovanje	-778	323
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-36.937	17.238
Končne manj začetne zaloge	26.845	-421.754
Začetni manj končni poslovni dolgovi	442.659	843.479
Začetne manj končne pasivne kratkoročne časovne razmejitve	418.879	86.184
c) Prebitek pritokov (odtokov) pri poslovanju	886.692	-20.546
B. FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
a) Pritoki pri naložbenju	1.700	0
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)	1.700	0
b) Odtoki pri naložbenju	-92.795	139.257
Finančni odhodki, ki se nanašajo na naložbenje (razen za prevrednotenje)	0	16.489
Pobotano povečanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev (razen za prevrednotenje)	0	1.081
Pobotano povečanje opredmetenih osnovnih sredstev (razen za prevrednotenje in stvarne vloške kapitala)	0	52.311
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)	0	69.076
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih naložb (razen za prevrednotenje)	-92.795	300
c) Prebitek pritokov (odtokov) pri naložbenju	-91.095	-139.257
C. FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
a) Pritoki pri financiranju	5.918	230.707
Finančni prihodki, ki se nanašajo na financiranje (razen za prevrednotenje)	5.918	3.459
Povečanje kapitala (brez čistega dobička)	0	10.000
Pobotano povečanje dolgoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)	0	80.792
Pobotano povečanje kratkoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)	0	136.456
b) Odtoki pri financiranju	-707.805	55.648
Finančni odhodki, ki se nanašajo na financiranje (razen za prevrednotenje)	-25.330	55.648
Pobotano zmanjšanje dolgoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)	-69.389	0
Pobotano zmanjšanje kratkoročnih finančnih dolgov (razen za prevrednotenje)	-613.086	0
c) Prebitek pritokov (odtokov) pri financiranju	-701.887	175.059
Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	111.391	17.681
x) Finančni izid v obdobju	93.710	15.256
y) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	17.681	2.425

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

6.7 Analiza s kazalniki

Računovodskemu proučevanju oziroma računovodskemu analiziranju je namenjen standard 29. Po definiciji SRS so računovodski kazalniki relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Lahko so koeficienti, stopnje udeležbe ali indeksi. Dobimo jih s primerjavo dveh kategorij. Glede na izhodišče v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida ter glede na potrebe po finančnem in gospodarskem načinu presojanja se računovodski kazalniki skupinijo kot kazalniki stanja financiranja (vlaganja), kazalniki stanja investiranja (naložbenja), kazalniki vodoravnega finančnega ustroja, kazalniki obračanja, kazalniki gospodarnosti ter kazalniki dobičkonosnosti. Računovodske kazalnike za potrebe priprave letnega računovodskega poročila obravnava SRS. Pri zunanjem poročanju morajo priloge k letnim računovodskim izkazom vsebovati najmanj kazalnike, navedene v SRS 30.28. To pomeni, da se kot obvezni kazalniki štejejo:

- *Temeljni kazalniki stanja financiranja (vlaganja).* V diplomski nalogi bo obravnavana stopnja lastniškosti financiranja ter stopnja dolgoročnosti financiranja.
- *Temeljni kazalniki stanja investiranja (naložbenja).* V diplomski nalogi bo obravnavana stopnja osnovnosti investiranja ter stopnja dolgoročnosti investiranja.
- *Temeljni kazalnik vodoravnega finančnega ustroja.* V diplomski nalogi bo obravnavan koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev, koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti oziroma hitri koeficient, koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti oziroma pospešeni koeficient ter koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti oziroma kratkoročni koeficient.
- *Temeljni kazalniki gospodarnosti.* V diplomski nalogi bo obravnavan koeficient gospodarnosti poslovanja.
- *Temeljni kazalniki dobičkonosnosti.* V diplomski nalogi bo obravnavan koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala.

6.7.1 Temeljni kazalniki stanja financiranja (vlaganja)

Temeljni kazalniki stanja financiranja opredeljujejo razmerja med obveznostmi do virov sredstev, zato z njimi ugotavljamo strukturo financiranja sredstev, hkrati pa nam izražajo stopnjo finančne neodvisnosti podjetja (Zadravec 2003, 151).

Usmerjeni so v analizo financiranja podjetja (pasivna stran bilance stanja). Ti kazalniki so pomembni pri dolgoročnih odločitvah o politiki financiranja podjetja, med

zunanjimi uporabniki pa zanimajo posojilodajalce podjetja, saj jim kažejo tveganost glede vračila glavnice in obresti (Igličar in Hočevar 1997, 231).

Stopnja lastniškosti financiranja = kapital / obveznosti do virov sredstev

Tabela 6.4 Stopnja lastniškosti financiranja

Gospodarska kategorija	2005	2004
Kapital	577.572	458.883
Obveznosti do virov sredstev	1.770.906	1.463.586
Odstotni koeficient:	32,6	31,4

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Stopnja lastniškosti financiranja oziroma kazalnik finančne neodvisnosti kaže delež oziroma odstotek kapitala v obveznostih do virov sredstev. Čim večja je vrednost kazalnika, večji je delež kapitala med celotnimi viri sredstev. Vrednost kazalnika 1 oziroma 100 % bi pomenila, da podjetje nima dolgov in da so vsa sredstva financirana s kapitalom podjetja.

Vrednost tega kazalnika je v prejšnjem letu znašala 31,4 %, kar pomeni, da je podjetje s kapitalom financiralo tretjino vseh sredstev, z drugimi, večinoma dolžniškimi viri financiranja pa 65,6 %. V letu 2005 se je kazalnik zvišal le za 3,8 % in je znašal 32,6 %. To pomeni, da se je podjetje v obravnavanem obdobju večinoma financiralo s tujimi viri.

Stopnja dolgoročnosti financiranja = vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z rezervacijami) ter dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev / obveznosti do virov sredstev

Tabela 6.5 Stopnja dolgoročnosti financiranja

Gospodarska kategorija	2005	2004
Dolgoročni dolgovi	268.328	311.426
Obveznosti do virov sredstev	1.770.914	1.463.586
Odstotni koeficient:	15,2	21,3

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Kazalec stopnje dolgoročnosti financiranja je razmerje med dolgoročnimi viri financiranja (kapital in dolgoročne rezervacije ter dolgoročne finančne in poslovne obveznosti) in vsemi obveznostmi do virov sredstev.

Vrednost kazalnika, izračunanega po SRS, je bila v preteklem letu 21,3 %, v tekočem pa 15,2 %, kar pomeni, da je bilo 15,2 % vseh obveznostih do virov sredstev v tekočem letu financiranih dolgoročno.

6.7.2 Temeljni kazalniki stanja investiranja (naložbenja)

S kazalniki investiranja analiziramo strukturo sredstev, se pravi aktivno stran bilance stanja. Kazalniki investiranja so pomembni predvsem za management podjetja, manj pa za zunanje uporabnike (Zadravec 2003, 234).

Stopnja osnovnosti investiranja = osnovna sredstva / sredstva

Tabela 6.6 Stopnja osnovnosti investiranja

Gospodarska kategorija	2005	2004
Osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	462.821	500.271
Sredstva	1.770.914	1.463.586
Odstotni koeficient:	26,1	34,2

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Kazalnik nam kaže odstotek oziroma delež, ki ga imajo osnovna sredstva med vsemi sredstvi podjetja.

Delež osnovnih sredstev med vsemi sredstvi je v letu 2004 znašal 34,2 %. V letu 2005 se je delež osnovnih sredstev zmanjšal na 26,1 %, kar pomeni, da so osnovna sredstva predstavljala manj kot tretjino vseh sredstev podjetja.

Stopnja dolgoročnosti investiranja = vsota osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev (po knjigovodski vrednosti), naložbenih nepremičnin, dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev / sredstva

Tabela 6.7 Stopnja dolgoročnosti investiranja

Gospodarska kategorija	2005	2004
Vsota osnovnih sredstev, dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev	697.187	734.686
Sredstva	1.770.914	1.463.586
Odstotni koeficient:	39,4	50,2

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Kazalec stopnje dolgoročnosti investiranja prikazuje delež stalnih sredstev in dolgoročnih poslovnih terjatev v vseh sredstvih. V števcu imamo vsa stalna sredstva, k temu pa je treba prišteti še del gibljivih sredstev – dolgoročne poslovne terjatve.

Delež udeležbe dolgoročnih sredstev v vseh sredstvih je v letu 2004 znašal 50,2 %, v letu 2005 pa 39,4 %.

6.7.3 Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Te kazalnike v analizi razvrstimo v dva sklopa. V prvem so izbrani kazalniki, s katerimi pokažemo, kako so financirane posamezne skupine sredstev, v drugem pa kazalniki, ki pokažejo, kako je podjetje sposobno pokrivati svoje kratkoročne obveznosti (Zadravec 2003, 156).

Kazalniki plačilne sposobnosti so posebno zanimivi za posojilodajalce pri obravnavanju posojil. Za poslovodstvo podjetja pa so kazalniki zanimivi zato, da lahko precenijo »ugled« pri posojilodajalcih, to je kreditno sposobnost podjetja. Manjša kot je kreditna sposobnost, težje bo podjetje dobilo posojilo in višja bo obrestna mera (Igličar in Hočevar 1997, 236).

Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev = kapital / osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti)

Tabela 6.8 Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev

Gospodarska kategorija	2005	2004
Kapital	577.572	458.883
Osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	462.821	500.271
Koeficient:	1,25	0,92

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Pri tem kazalniku gre za prikaz lastniškega financiranja osnovnih sredstev.

Izračun koeficienta za leto 2004 nam pove, da je podjetje s kapitalom financiralo le del neodpisane vrednosti osnovnih sredstev; podjetje je za financiranje osnovnih sredstev uporabljalo tudi dolgove. V letu 2005 je vrednost kazalnika večja od 1, in sicer 1,25. To pomeni, da je bila vsa neodpisana vrednost osnovnih sredstev financirana s kapitalom in da je podjetje s kapitalom financiralo tudi druga sredstva.

Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient) = likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti

Tabela 6.9 Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti

Gospodarska kategorija	2005	2004
Likvidna sredstva	111.391	17.681
Kratkoročne obveznosti	486.088	692.941
Koeficient:	0,23	0,03

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Hitri koeficient, imenovan tudi koeficient denarne likvidnosti kaže, koliko kratkoročnih obveznosti lahko podjetje poravna na določen dan in je razmerje med

denarnimi sredstvi in kratkoročnimi obveznostmi. Optimalna vrednost tega kazalnika, ki jo zasledimo, naj bi bila med 0,2 in 0,5 (Repovž 1994, 831).

V letu 2004 je bila plačilna sposobnost podjetja slaba. Vrednost koeficienta je v prejšnjem letu znašala 0,03, kar je občutno nižje od priporočenega merila. V letu 2005 se je plačilna sposobnost podjetja izboljšala, saj znaša vrednost koeficienta 0,23.

Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient) = vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev / kratkoročne obveznosti

Tabela 6.10 Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti

Gospodarska kategorija	2005	2004
Vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev	445.727	161.331
Kratkoročne obveznosti	486.088	692.941
Koeficient:	0,92	0,23

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Priporočeno je, da ima podjetje v celoti pokrite kratkoročne obveznosti s tovrstnimi sredstvi. Podjetje je plačilno sposobno, če je vrednost tega kazalnika okrog 1 oziroma nad 1. Če je vrednost tega kazalnika večja od 1, podjetje poleg zalog dolgoročno financira tudi druga kratkoročna sredstva.

Ta kazalnik dobimo, če iz gibljivih sredstev izločimo zaloge in aktivne časovne razmejitev, ki so manj likvidne. Kot ugodna vrednost koeficienta se razume, če je njegova vrednost večja od 1.

Vrednost kazalnika, ki je prikazan v tabeli 6.10, se je v celotnem proučevanem obdobju gibala pod omenjenim merilom. Podjetje je v letu 2004 zagotavljalo zelo malo kratkoročnih sredstev za poravnavo kratkoročnih obveznosti brez posega v zaloge. Kljub temu, da je v letu 2005 koeficient manjši od ena, lahko opazimo vidno razliko, saj se je koeficient v tekočem letu zvišal in je znašal 0,92. Vrednost kazalnika je v letu 2005 ugodna glede na še sprejemljivo stopnjo tveganja, kljub temu, da je bila vrednost kazalnika manjša od 1.

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient) = kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti

Tabela 6.11 Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti

Gospodarska kategorija	2005	2004
Kratkoročna sredstva	1.770.906	1.463.586
Kratkoročne obveznosti	486.088	692.941
Koeficient:	3,64	2,11

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Če je vrednost kazalnika 1, pomeni, da ima podjetje kratkoročna sredstva v celoti financirana s kratkoročnimi obveznostmi do virov sredstev. Podjetje naj bi po mnenju nekaterih ohranilo plačilno sposobnost, če so gibljiva sredstva dvakrat večja od kratkoročnih obveznosti, kar pomeni, da naj bi se ta kazalnik gibal okrog vrednosti 2.

Ta kazalnik, pri nas imenovan tudi kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti, kaže financiranje kratkoročnih sredstev iz kratkoročnih obveznosti do virov sredstev.

Od konca leta 2004 do konca leta 2005 se je kratkoročni koeficient povečal z 2,11 na 3,64. Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti je v letu 2005 večji od 3, kar pomeni, da družba živi manj tvegano.

6.7.4 Temeljni kazalnik gospodarnosti

Kazalniki gospodarnosti kažejo na učinkovitost poslovanja podjetja oziroma na razmerje med prihodki in odhodki. Poslovni sistem posluje gospodarno, če so prihodki večji od odhodkov. Čim višji so prihodki v primerjavi z odhodki, tem večja je gospodarnost (Hočevar, Igljčar in Zaman 2000, 421).

Koeficient gospodarnosti poslovanja = poslovni prihodki / poslovni odhodki

Tabela 6.12 Koeficient gospodarnosti poslovanja

Gospodarska kategorija	2005	2004
Poslovni prihodki	1.742.689	2.567.683
Poslovni odhodki	1.570.333	2.449.859
Koeficient:	1,11	1,05

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Koeficient kaže delež prihodkov od poslovanja glede na odhodke poslovanja. Je kazalnik poslovne uspešnosti, saj pojasnjuje dosežene poslovne rezultate (prihodke) glede na ugotovljene odhodke. Ta kazalnik kaže na učinkovitost poslovanja podjetja, saj so iz koeficienta izločeni prihodki in odhodki iz financiranja in izredni prihodki in odhodki. Da podjetje posluje gospodarno, mora biti vrednost tega kazalnika večja od 1, saj namreč le takrat njegovi poslovni prihodki presegajo stroške poslovanja.

Kot lahko razberemo iz tabele 6.12, je podjetje je v obeh letih poslovalo pozitivno, saj je vrednost kazalnika v obeh primerih nad 1, kar pomeni, da je podjetje v obeh letih ustvarilo dobiček iz poslovanja.

6.7.5 Temeljni kazalnik dobičkonosnosti

Pri kazalnikih donosnosti opazujemo donos oziroma rentabilnost sredstev ali kapitala (Hočevar, Igličar in Zaman 2000, 423).

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala = čisti dobiček obračunskega obdobja / povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja)

Tabela 6.13 Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala

Gospodarska kategorija	2005	2004
Čisti dobiček v poslovnem letu	118.690	69.044
Povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja)	464.816	384.838
Koeficient:	0,26	0,18

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

Proučevani kazalnik kaže razmerje med čistim dobičkom in povprečnim kapitalom. Je eden najpogosteje uporabljenih kazalnikov poslovne uspešnosti podjetja, najpomembnejši pa je zagotovo s stališča lastnikov, saj pojasnjuje, kako učinkovito je poslovanje podjetja pri upravljanju z njihovim premoženjem.

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala podjetja Bitermo, d. o. o. se je v letu 2005 glede na prejšnje leto povečal kar za 44 % in je znašal 0,26. To pomeni, da se je kapital po odštetju davka iz dobička kapitaliziral s 26 % stopnjo dobička.

6.7.6 Povzetek vseh kazalnikov

Tabela 6.14 prikazuje povzetek vseh obravnavanih kazalnikov za leti 2004 in 2005.

Tabela 6.14 Povzetek vseh kazalnikov

Kazalniki	2005	2004
Temeljni kazalniki stanja financiranja (vlaganja)		
Stopnja lastniškosti financiranja	32,6 %	31,6 %
Stopnja dolgoročnosti financiranja	15,2 %	21,3 %
Temeljni kazalniki stanja investiranja (naložbenja)		
Stopnja osnovnosti investiranja	26,1 %	34,2 %
Stopnja dolgoročnosti investiranja	39,4 %	50,2 %
Temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja		
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	1,25	0,92
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,23	0,03
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti	0,92	0,23
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti	3,64	2,11
Temeljni kazalniki gospodarnosti		
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,11	1,05
Temeljni kazalniki dobičkonosnosti		
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala	0,26	0,18

Vir: Bitermo, d. o. o. 2005

7 ZAKLJUČEK

Računovodski izkazi in z njimi povezana razkritja so izjemno uporabni pri zbiranju in organiziranju računovodskih informacij. Vendar te informacije niso več dovolj. Zunanji uporabniki si želijo enoten model poročanja, saj bi jim to olajšalo predvsem primerjave informacij istega podjetja skozi več let in primerjave z drugimi podjetji. Podjetja priskrbijo uporabnikom informacije tudi z letnim poročilom. Podjetja morajo razumeti dejanske potrebe interesnih skupin po informacijah in se oddaljiti od špekulativnega pripravljanja teh informacij. Dobro je, da podjetja namenijo uporabnikom letnih poročil več informacij, kot jih zahtevajo predpisi. Informacije, ki jih podjetje po zakonu mora razkriti z letnim poročilom, so določene v ZGD in SRS. To so obvezna razkritja v računovodskem delu letnega poročila. Poslovno poročilo, ki ni računovodske narave, mora vsebovati obvezna razkritja, ker tako izhaja iz ZGD, vendar lahko podjetje znotraj teh obveznih sestavin samo presodi, kaj pomeni, denimo, pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja družbe, kateri so pomembni poslovni dogodki po koncu poslovnega leta in kako obsežno opisati pričakovani razvoj oziroma načrte družbe.

V diplomski nalogi sem analizirala poslovanje izbranega podjetja. Izhajala sem iz finančnih in računovodskih podatkov tekočega leta in leta poprej ter jih komentirala. Opisala sem gibanje ključnih postavk iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Vse to sem prikazala s časovnim indeksom oziroma z odstotki tako, da sem primerjala tekoče poslovno leto, to je leto 2005, s prejšnjim poslovnim letom. Med postavkami, ki sem jih analizirala, so predvsem čisti prihodki od prodaje, stroški po posameznih vrstah, čisti dobiček, kapital in dolgovi, stalna in gibliva sredstva in drugo. Opravljena je tudi analiza z računovodskimi kazalniki, ki se po SRS 30.28 štejejo kot obvezni. Izračunani kazalniki so zanimivi tako z vidika lastnikov kot z vidika poslovodstva in upnikov (bank in dobaviteljev).

Vrednost stopnje kapitala v financiranju je v letu 2005 porasla in je zanašala 32,6 %. Z vidika posojilodajalcev to ni ravno ugodno, kajti manjši kot je kazalnik, manjša je zadolžitev in manjši je odliv denarja podjetja za vračilo glavnice in obresti. Lastnikom kapitala pa prevelik delež kapitala v financiranju pogosto ne ustreza, zato je v obravnavanem podjetju vrednost tega ugodna za lastnike. Lastniki kapitala so zainteresirani, da se podjetje financira tudi s posojili, saj obresti sicer zmanjšujejo dobiček podjetja, obenem pa zmanjšujejo tudi davčno osnovo oziroma davek iz dobička.

Stopnja dolgoročnosti financiranja kaže, kolikšen del sredstev podjetja je financiran s tujimi viri oziroma z dolgovi in se torej dopolnjuje s predhodnim kazalnikom. Iz izračunanih vrednosti se vidi, da se je v letu 2005 delež dolgov med viri zmanjšal.

Iz izračunanih vrednosti stopnje osnovnosti investiranja je razvidno, da se je delež osnovnih sredstev v celotnih sredstvih podjetja zmanjšal za 23,7 %. Glede na ugotovitve analize bilance stanja obravnavanega podjetja lahko trdim, da je zmanjšanje kazalnika predvsem posledica zmanjšanja opredmetenih osnovnih sredstev.

Za posojilodajalce so posebno zanimivi kazalniki plačilne sposobnosti oziroma kazalniki vodoravnega finančnega ustroja. Zanimivi so tudi za poslovodstvo podjetja, saj lahko pri posojilodajalcih precenijo »ugled podjetja«, to je kreditno sposobnost podjetja. V diplomski nalogi so v zvezi s tem obravnavani štiri kazalniki. Iz primerjave koeficienta kapitalske pokritosti osnovnih sredstev v dveh letih vidimo, da se je trajno in dolgoročno financiranje stalnih sredstev podjetja povečalo, tako da so bili v letu 2005 dolgoročni in trajni viri za 1,25-krat večji od osnovnih sredstev. To vodi do ugotovitve, da je bila vsa neodpisana vrednost osnovnih sredstev financirana s kapitalom in da je podjetje s kapitalom financiralo tudi druga sredstva. V letu 2005 se je plačilna sposobnost podjetja izboljšala, kar je razvidno iz hitrega koeficienta. Delež le-tega je v letu 2005 znašal 0,23. Pospešeni koeficient se je v obeh proučevanih obdobjih gibal pod kritjem. Kljub temu, da se je koeficient v letu 2005 gibal pod kritjem, lahko opazimo vidno razliko, saj se je koeficient povečal na 0,92. Vrednost kazalnika je v tekočem letu ugodna glede na še sprejemljivo stopnjo tveganja, kljub temu, da je bila vrednost kazalnika manjša od 1. Podjetje naj bi po mnenju nekaterih ohranilo plačilno sposobnost, če so gibljiva sredstva dvakrat večja od kratkoročnih obveznosti. V obeh proučevanih obdobjih je vrednost kratkoročnega koeficienta višja od 2, in sicer je v letu 2004 znašal 2,11, v tekočem letu pa 3,64.

Obravnavano podjetje posluje gospodarno, saj je vrednost kazalnika v obeh proučevanih obdobjih nad 1. Dobiček iz poslovanja se je v primerjavi z letom 2004 povečal kljub manjšim prihodkom. Razlogi za povečanje dobička v primerjavi s preteklim letom so predvsem v izvajanju zaključne faze gradnje kongresnega centra Bernardin v letu 2004, kjer je podjetje izvajalo le inženirske storitve. V tem delu je bil ustvarjen le minimalen dobiček iz poslovanja v preteklem letu, saj so kooperanti sami nabavljali in vgrajevali opremo po izbiri investitorja.

Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala obravnavanega podjetja se je v letu 2005 glede na prejšnje leto povečal kar za 44 %. Kapital se je po odštetju davka iz dobička kapitaliziral s 26 % stopnjo dobička.

Na podlagi vseh računovodskih in ostalih informacij lahko sklepam, da je bilo poslovanje v poslovnem letu 2005 uspešno. Ne glede na zmanjšanje prihodkov in stroškov se je čisti poslovni izid v letu 2005 povečal. Iz tega je razvidno, da je podjetje v poslovnem letu 2005 dobro poslovalo.

Finančni izid oziroma končno stanje denarnih sredstev se je v tekočem letu glede na leto 2004 povečalo za 93.710 tisoč SIT, kar je razvidno iz finančnega izida v obdobju.

LITERATURA

- Hočevar, Marko, Sandi Igličar in Maja Zaman. *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta v Ljubljani.
- Horvat, Tatjana. 2000. *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Horvat, Tatjana. 2003. *Priprava razkritij v letnem poročilu gospodarske družbe*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Horvat, Tatjana. 2005. *Izbrana poglavja iz poslovnega računovodstva*. Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za management.
- Igličar, Aleksander in Marko Hočevar. 1997. *Računovodstvo za managerje*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Kavčič, Slavka. 1998. *Analiziranje za pripravo letnega poročila*. Ljubljana: Zveza ekonomistov Slovenije.
- Kobeja, Boris. 2001. *Priročnik za pisce strokovnih besedil: znanstveni aparat*. Koper: Visoka šola za management.
- Kobeja, Boris. 2002. *Napotki za pisanje seminarske in diplomske naloge*. Koper: Visoka šola za management.
- Kokotec-Novak, Majda, Bojan Korošec in Dane Melavc. 2002. *Osnove računovodstva z bilanciranjem*. Kranj: Moderna organizacija..
- Kolenik, Franc in Stanko Koželj. 2005. *Edini in posebni računovodski izkazi*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Melavc, Dane in Franko Milost. 2003. *Računovodstvo*. Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za management.
- Milost, Franko. 1996. *Računovodstvo in finance*. Portorož: Fakulteta za pomorstvo in promet.
- Repovž, Leon. 1994. *Podjetniške finance za management*. V Management, ur. Stane Možina, 814-847. Radovljica: Didakta
- Vežjak, Blanka. 1998. *Razkritja v letnih poročilih*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Vrankar, Mateja, Vesna Hribar, Manuela Šribar in Maruša Hauptman. 2005. *Interpretacija poslovnih poročil in računovodskih izkazov*. Ljubljana: GV Založba.

- Turk, Ivan. 1999. *Finančno računovodstvo*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Turk, Ivan. 2000. *Pojmovnik računovodstva, financ in revizije*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
- Turk, Ivan. 2001. *Finančno računovodstvo*. Prva izdaja. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Zadravec, Rajko. 2003. *Zaključni račun po novem*. Ljubljana: Primath.

VIRI

- Bitermo, d. o. o. 2005. *Letno poročilo za leto 2005*. Poslovni dokumenti, Bitermo, d. o. o.
- Bitermo, d. o. o. 2005. *Poslovnik kakovosti ISO 9001*. Poslovni dokumenti, Bitermo, d. o. o.
- <http://www.finance-on.net/show.php?id=59282> (oktober 2003).
- <http://www.ajpes.si>.
- Računovodstvo za notranje potrebe podjetij. 2003. V *Zbornik referatov XI. posvetovanja*. Ljubljana: LM Veritas, d. o. o.
- Zakon o revidiranju. 2001. *Uradni list RS* št. 11/01.
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD 1). *Uradni list RS* št. 42/06.
- Slovenski računovodski standardi. *Uradni list RS* št. 118/05.
- Metodološko navodilo za predložitve letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov. *Uradni list RS* št. 112/05.